

De leerlingbespreking: een digitaal alternatief

Veel scholen worstelen met de invulling van de rapportvergadering en leerlingbespreking. Wat is organisatorisch de juiste vorm? Hoe zorg je voor een effectieve opbrengst? En moet de leerling zelf geen rol krijgen? Drie scholen in de regio Alphen aan den Rijn ontwikkelden een alternatief op de traditionele leerlingbespreking waarbij ze gebruik maken van een gebruiksvriendelijke digitale tool.

De ervaringen zijn positief: ouders geven in de resonansgroep aan dat mentoren aanmerkelijk beter geïnformeerd waren op de ouderavond. Nog meer goed nieuws: ook leerling krijgt een rol in het proces!

Techniek als hulpmiddel

De basisgedachte bij de ontwikkeling van het alternatief was dat een simpele digitale tool een groot aantal nadelen van de traditionele bespreking zou kunnen wegnemen. Bijvoorbeeld de afwezigheid van docenten tijdens een vergadering, de open deuren die worden ingetrapt, de beperkte documentatie van de feedback, het gebrek aan eigenaarschap van de leerling, enzovoort. Met behulp van een slimme tool geven docenten nu in weinig tijd digitaal feedback over iedere leerling die ze in de vakles hebben. De mentor ontvangt vervolgens direct een grafisch overzichtelijke weergave van die feedback. Hierdoor krijgt de mentor in minder vergadertijd een compleet en onafhankelijk beeld van de leerling.

Met behulp van een slimme tool geven docenten nu in weinig tijd digitaal feedback over iedere leerling die ze in de vakles hebben

Gerichte besprekingen

Maar wordt er dan helemaal niet meer over de leerling gesproken? Zeker wel. De verschillende scholen die de tool gebruiken zetten het op verschillende manieren in. Zo kan een school ervoor kiezen om de tool te gebruiken als voorbereiding op de traditionele vergadering. Hierdoor kan er tijdens een vergadering gericht gesproken worden over de leerlingen. Daarnaast kan vooraf beter worden ingeschat hoeveel tijd er voor een klas nodig is. Andere scholen kiezen voor een 'café-setting' dag of middag. Vooraf wordt dan digitaal feedback gegeven. Op de 'café-setting' dag zijn er geen groepsbesprekingen, maar zijn alle docenten aanwezig op school en spreken de docenten elkaar individueel over de leerlingen.

Hogere kwaliteit

Iedere docent kent vergadertaal als 'typische havo-leerling Bart moet gewoon harder werken', 'Sabine is lui' of 'Thijs heeft het niveau niet'. De ontwikkelde tool daagt vakdocenten uit constructieve en actiegerichte feedback te geven. Vakdocenten vullen in de tool voor iedere leerling in eerste instantie een simpel gekleurd symbool in. Dat kan op basis van zowel gedragsmatig als vakinhoudelijk argumenten zijn. Groen = goed, oranje = matig, rood = let op, zwart = excellent. Vervolgens heeft de vakdocent de mogelijkheid om in de twee tekstvelden achter het symbool een toelichting en actie te plaatsen. Dit is bij sommige symbolen, zoals het rode uitroepteken, verplicht en bij andere symbolen niet. Dus wanneer er een rood symbool wordt ingevuld met de opmerking 'Thijs heeft het niveau niet', moet daar vervolgens een actie bij komen. 'Neem bijles voor wiskunde, extra opgaven oefenen.'

Differentiatie en gepersonaliseerd leren

Door deze werkwijze zijn de scholen in staat maatwerk te bieden. Zeker in een veranderend onderwijslandschap waarin leerlingen meer en meer hun eigen leerpad vormgeven, is de tool een middel om differentiatie te faciliteren. De feedback van vakdocenten is de aanleiding om met leerlingen in gesprek te gaan over hun ontwikkeling. Daar waar de middenmoot en excellente leerlingen bij de traditionele vergadering

nauwelijks besproken worden vanwege tijdgebrek, is er met het symbool 'goed' en 'excellent' in deze tool wel aandacht voor talent. Vakdocenten kunnen vanuit hun eigen vakgebied en expertise gerichte feedback en advies geven. De mentor waakt over het totaaloverzicht. Is er bijvoorbeeld een patroon in gedrag of niveau? De mentor of vakdocent zelf bespreekt dit met ouders en leerling tijdens de les of ouderavond.

Doorontwikkelen

De tool is een initiatief van docenten. De makers vragen continu feedback aan de gebruikers en ontwikkelen de tool door op basis van die gebruikersfeedback. De meest gevraagde functionaliteiten worden als eerste toegevoegd aan de tool. Door de gebruiksvriendelijkheid kost het invullen van de tool voor de vakdocent relatief weinig tijd. In de volgende fase moet de leerling ook een rol krijgen. De follow-up van afspraken in een plan van aanpak dat is opgesteld naar aanleiding van een rapportvergadering blijft lastig te monitoren. Hoe mooi zou het zijn dat de leerling na drie weken een push-bericht krijgt: 'Hoe gaat het met het maken van de extra Wiskunde opgaven?' Er zijn nog zoveel kansen!

Leerlingbespreking Demo College			
Klas: 4H1-BIO			
Naam	Prestatie	Opmerking	Actie
Pim Ambergen	👍👍👎	Je doet het geweldig!	Zou je bijles willen geven in de onderbouw?
Chantal Arens	👍👍👎		
Chiel Bakker	👍👍👎	Mooi cijfer voor je laatste toets!	
Berto Beekhuizen	👍👍👎	Helaas is je tweede toets ook een onvoldoende. Overweeg een tutor!	Kom bij me langs voor het regelen van bijles.
Peter Bokkers	👍👍👎	Ik moet je te vaak waarschuwen over je mobiel.	Leg voortaan bij binnenkomst in de les je mobiel op mijn bureau.

Leerlingbespreking Demo College			
Pim Ambergen			
Vak	Docent	Prestatie	Opmerking
Biologie	Adro	👍	Biologie is jouw ding en je doet het geweldig!
BSM	Mzet	👍	Aantal lessen gemist! Wel zelf verantwoordelijkheid genomen om zaken in te halen.
CKV	Sgom	👍	
Engels	Mcoe	👍	
Levensbeschouwing	Hdul	👎	Je hebt al een aantal keer je huiswerk niet in orde gehad en bent snel afgeleid door Chiel.
LO	Phoo	👍	
Maatschappijleer	Akia	👍	
Natuurkunde	Toit	👍	Veel afwezig geweest deze periode.
Nederlands	Idam	👍	
Scheikunde	Ekui	👍	
Wiskunde B	Higer	👍	
SAMENVATTING			Aantal docenten geeft aan dat je veel afwezig bent. Dat bespreek ik graag even met je. Verder mooi beeld!

In een veranderend onderwijslandschap waarin leerlingen meer en meer hun eigen leerpad vormgeven, is de tool een middel om differentiatie te faciliteren

Anno Droste is docent Maatschappijwetenschappen op het Groene Hart Lyceum in Alphen aan den Rijn. Daarnaast is hij oprichter van leerlingbespreking.nl, een initiatief van docenten dat een alternatief biedt voor de traditionele rapportvergadering. Meedenken over nieuwe vormen van feedback geven? Mail naar anno@leerlingbespreking.nl.